

Broj: 01-777-1/22

Sarajevo, 21. 4. 2022. godine

Na osnovu odredaba člana 18. stav 1. tačka b) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu br. 02-18-21-1/21 od 20.5.2021. godine (u daljem tekstu: Pravilnik Fakulteta) i člana 31. et seq. Etičkog kodeksa Univerziteta u Sarajevu br. 01-38-1696-1/12 od 27.6.2012. godine i Oduke o izmjenama i dopunama Etičkog kodeksa Univerziteta u Sarajevu br. 01-14-192/21 od 29.9.2021. godine (u daljem tekstu: Etički kodeks), a povodom zahtjeva Zainteresirane strane za davanje mišljenja o usklađenosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa br. 01-777/22 od 11.04.2022. godine, Etički odbor Univerziteta u Sarajevu-Pravnog fakulteta (u daljem tekstu: Etički odbor), na sjednici održanoj 20.04.2022. godine, daje sljedeće

MIŠLJENJE

I

Ponašanje studentica/studenata kojim se onemogućava aktivno učešće u online nastavnom procesu, poput spuštanja podignute ruke i gašenja mikrofona na platformi MS Teams, ometa proces izvođenja nastavnih aktivnosti i kvari radnu atmosferu na nastavi, kao i kolegijalne odnose između studentica/studenata. Ovakvo ponašanje se karakteriše kao neprihvatljivo i neetično i Etički odbor ga strogo osuđuje.

II

Ponašanje opisano u stavu I. Mišljenja se karakteriše kao uznemiravanje, vodi do povrede ličnog dostojanstva, ometa obavljanje radnih zadataka i vodi smanjenu kvaliteta života osobe na koju je usmjereno.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 20.4.2022. godine u 15,00 sati održana je sjednica Etičkog odbora u proširenom sastavu na kojoj je razmatran formalni zahtjev Zainteresirane strane br. 01-777/22 od 11.04.2022. godine.

Etički odbor je uzeo u obzir i razmatrao sljedeće odredbe Etičkog kodeksa. Odredbom člana 12. stav 1. Etičkog kodeksa propisano je da je zabranjena svaka vrsta uznemiravanja članova univerzitetske zajednice. Odredbom člana 12. stav 2. i 3. Etičkog kodeksa je propisano da se

Univerzitet u Sarajevu – Pravni fakultet – Obala Kulina bana 7, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Telefon: +387 (0)33 206-350 (centrala); +387 (0)33 206-355 (fax)

www.pfsa.unsa.ba

uznemiravanjem smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje vodi do povrede ličnog dostojanstva, koje ometa obavljanje radnih zadataka ili vodi smanjenju kvaliteta života osobe na koje je neprimjereno ponašanje usmjereno, odnosno da se uznemiravanjem naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Članovi Etičkog odbora su saglasni da ponašanje opisano u zahtjevu Zainteresirane strane nije u skladu sa Etičkim kodeksom Univerziteta u Sarajevu. Etičko ponašanje i poštovanje moralnih i etičkih načela je od velikog značaja u cjelokupnoj akademskoj zajednici i ne igra ulogu samo kod javnog i profesionalnog djelovanja akademskog kadra na Univerzitetu u Sarajevu-Pravnom fakultetu (u daljem tekstu: Fakultet), nego i u pogledu ponašanja studenata. To se odnosi kako na njihovo ophođenje prema radnicima, tako i na njihovu međusobnu komunikaciju, posebno u procesu izvođenja nastavnih aktivnosti (predavanje, vježbe, konsultacije, ispiti...).

Razlozi za mišljenje odbora, koje je doneseno jednoglasno, su sljedeći. Period pandemije je za sve članove Fakultetske zajednice (nastavni i nenastavni kadar i studenti) predstavljao poseban izazov u smislu prilagođavanja na nove načine i metode rada (online nastava i ispiti) na daljinu, uz podršku digitalnih komunikacionih tehnologija. Ovaj način rada je pokazao svoje prednosti, no i mane. One se, između ostalog, iskazuju u prividnoj anonimnosti koju uživaju studenti/učesnici online nastavnih aktivnosti, koja ih potiče na neetično i neprihvatljivo ponašanje u uzajamnoj komunikaciji, koje može biti kvalificirano kao uznemiravanje. Uznemiravanje u online okruženju se može manifestirati u mogućnosti studentica i studenata da drugim studenticama i studentima gase mikrofon, spuštaju podignutu ruku i slično. Konkretno, Zainteresirana strana je od strane kolegica i kolega doživljavala uznemiravanje koje se ogleda u gašenju mikrofona i spuštanju ruke na online platformi Microsoft Teams, putem koje se održava nastavno-naučni proces na Fakultetu, na koji način joj se onemogućava redovna i kvalitetna nastava.

Etički odbor strogo osuđuje ovakvo ponašanje i karakteriše ga neprihvatljivim i neetičnim ponašanjem studenata jednih prema drugima, kojim se generalno negativno utiče i ometa proces izvođenja nastavnih aktivnosti i kvari radna atmosfera na nastavi i kolegijalni odnosi između studenata. Specifično, u pogledu zahtjeva Zainteresirane strane, ovakvo ponašanje vrijeđa njegovo/njeno lično dostojanstvo i ometa ga/je u obavljanju radnih zadataka na nastavi, te studenta/icu po subjektivnom shvatanju vrijeđa i ponižava, budući da se ne radi o jednokratnoj pojavi, već ponašanju koje je trajalo cijeli zimski semestar.

Etički odbor skreće pažnju na odredbu člana 18. stav 1. tačka c) Pravilnika Fakulteta kojim je regulirana nadležnost odbora da u slučaju težih povreda Etičkog kodeksa može podnijeti prijavu Dekanici Fakulteta sa prijedlogom za pokretanje disciplinskog postupka. Etički odbor će smatrati da postoje teže povrede Etičkog kodeksa, ukoliko se neprihvatljivo ponašanje i uznemiravanje u online okruženju, koje je izloženo u zahtjevu Zainteresirane strane, bude na

sličan i/ili uporediv način prenijelo i na proces in-class održavanja nastave i bude usmjereno ne samo prema podnosiocu zahtjeva, već bilo kojem drugom studentu.

Etički odbor potiče akademsko osoblje Fakulteta da u procesu izvođenja nastavnih aktivnosti (predavanje, vježbe, konsultacije, ispiti...) poštuje i prati poštovanje temeljnih etičkih načela sadržanih u Etičkom kodeksu, da proaktivno skreće pažnju i strogo osuđuje svako neprihvatljivo ponašanje u smislu diskriminacije, uznemiravanja, kreiranja predrasuda i slično.

Predmetno Mišljenje će biti oglašeno na web stranici Fakulteta i u okviru nastavnih timova na aplikaciji MS Teams za svaku studijsku godinu.

ETIČKI ODBOR:

1. Prof. dr. iur. Iza Razija Mešević, predsjednica

2. Prof. dr. Amila Ferhatović, članica

3. Prof. dr. Edina Sudžuka, članica

4. Mr. iur. Vesna Lazić, članica

5. Mr.sc. Mirela Rožajac-Zulčić, članica

6. Ismir Halać, predstavnik studenata

7. Faruk Dević, predstavnik studenata